

Milan Sudzina

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košicach
ORCID: 0000-0001-9038-8018

**ZABEZPEČENIE DŔKAZU A DŔKAZNÉHO PROSTRIEDKU
PODĽA CIVILNÉHO SPOROVÉHO PORIADKU****Úvod**

Inštitút zabezpečenia dôkazu a zabezpečenia dôkazného prostriedku¹ patrí medzi procesné zabezpečovacie prostriedky. Využitie zabezpečenia dôkazu a zabezpečenia dôkazného prostriedku podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) prichádza do úvahy, ak je obava, že ich neskôr nebude možné vykonať vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami². Ide o také dôkazy, ktoré sú s veľkou pravdepodobnosťou potrebné k rozhodovaniu o žalobe³. Zabezpečenie dôkazu a dôkazného prostriedku sa v praxi najčastejšie využíva vtedy, ak svedok odchádza dlhodobo do zahraničia, ak je svedok nevyliciteľne chorý a hrozí jeho úmrtie, ak existuje dôvodná hrozba zničenia listiny, ak vec podlieha rýchlej skaze a pod. V týchto prípadoch sa vykoná výsluch, odoberie sa listina, vykoná sa ohliadka, ak hrozí, že dôjde k zmene stavu veci. Tento inštitút plní aj prevenčnú funkciu. Má zabrániť tomu, aby sa strana v spore dostala do stavu dôkaznej núdze⁴.

Vo všeobecnosti je možné uviesť, že dôkazný prostriedok je nosič informácie. Prostredníctvom neho možno zistiť skutkový stav veci. Vykonaním dôkazného prostriedku sa zákonom stanoveným postupom získava dôkaz⁵. Dôkaz je informácia dosiahnutá prostredníctvom dôkazného prostriedku. Dôkaz je výsledkom dokazova-

¹ Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-19-0419 (This work was supported by the Slovak Research and Development Agency under the Contract no. APVV-19-0419).

² M. Kindl, A. Šíma, O. David, *Občianske právo procesné*, Plzeň 2005, s. 164; A. Bajcura a kol., *Občianske procesné právo*, Bratislava 1995, s. 70.

³ R (ČR) 17/1995.

⁴ M. Števec, S. Ficová, J. Baricová, S. Mesiarkinová, J. Bajánková, M. Tomašovič a kol., *Civilný sporový poriadok. Komentár*, Praha 2016, s. 1165 a nasl.

⁵ J. Mazák, *Zabezpečovacie prostriedky v civilnom procese*, Bratislava 1997, s. 284 a nasl.

nia, ktorý je získaný prostredníctvom dôkazného prostriedku. Dôkazom získaným prostredníctvom dôkazného prostriedku sa preukazujú skutkové tvrdenia v spore⁶.

Zabezpečenie dôkazu a zabezpečenie dôkazného prostriedku

Dôkaz a dôkazný prostriedok je možné zabezpečiť pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení (napr. zabezpečenie dôkazného prostriedku pre prípad budúceho exekučného konania). Pre zabezpečenie dôkazu a dôkazného prostriedku platí dispozičná zásada⁷. Dôkaz a dôkazný prostriedok je možné zabezpečiť len na návrh. Súd je týmto návrhom viazaný⁸. Súd nemôže zabezpečiť iný dôkaz alebo dôkazný prostriedok, ako bol navrhovaný⁹. Súd nemôže rozhodnúť ultra petitem.

Návrh musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať identifikáciu dôkazu alebo dôkazného prostriedku, ktorého zabezpečenie sa navrhuje, miesto, kde sa dôkazný prostriedok nachádza, zdôvodnenie obavy, že dôkazný prostriedok nebude možné vykonať vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami¹⁰. Musí ísť o dôkazy, ktoré sú s veľkou pravdepodobnosťou nevyhnutné pre rozhodovanie vo veci. V návrhu je potrebné uviesť, čo sa má prostredníctvom dôkazného prostriedku preukázať v konaní vo veci samej. Súd na základe toho posúdi, či je dôkaz alebo dôkazný prostriedok, ktorého zabezpečenie sa navrhuje, relevantný pre konanie¹¹. V opačnom prípade súd návrh na jeho zabezpečenie zamietne.

Súd môže zabezpečiť dôkaz alebo dôkazný prostriedok v tých prípadoch, ktoré patria do právomoci civilného súdu. Ak ide o vec, ktoré nepatrí do právomoci civilného súdu, zabezpečenie dôkazu alebo dôkazného prostriedku civilným súdom neprichádza do úvahy. Súd nebude podľa Civilného sporového poriadku zabezpečovať dôkaz alebo dôkazný prostriedok, ktorých zabezpečenie je potrebné pre účely konania pred iným orgánom verejnej moci. Príslušnosť súdu pre rozhodovanie o návrhu na zabezpečenie dôkazu alebo dôkazného prostriedku sa bude riadiť ustanoveniami § 12 a nasl. CSP (tretia hlava CSP – Príslušnosť súdu).

S podaním návrhu na zabezpečenie dôkazu nie je spojená poplatková povinnosť podľa zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, avšak súd môže rozhodnúť o povinnosti navrhovateľa zložiť primeraný preddavok na trovy, ktoré si vyžiada zabezpečenie dôkazného prostriedku¹².

⁶ A. Winterová a kol., *Civilní právo procesní*, Praha 2011, s. 333 a nasl.

⁷ J. Mazák, *Základy občianskeho procesného práva*, Bratislava 2004, s. 150 a nasl.

⁸ M. Števec a kol., *Civilné právo procesné*, Bratislava 2010, s. 312 a nasl.

⁹ J. Bureš, J. Drápal, Z. Krčmář a kol., *Občanský soudní řád. Komentář*. I. díl, Praha 2006, s. 323.

¹⁰ E. Horváth, A. Andrášiová, *Civilný sporový poriadok. Komentár*, Bratislava 2015, s. 685 a nasl.

¹¹ R (ČR) 17/1995.

¹² A. Winterová a kol., *Civilní právo...*, s. 333 a nasl.

Zabezpečenie dôkazného prostriedku vo veciach práva duševného vlastníctva

Zakotvenie právnej úpravy o zabezpečení dôkazného prostriedku vo veciach práva duševného vlastníctva súvisí so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 17/zv. 2; Ú. v. EÚ L 157, 30. 4. 2004). Účelom tohto inštitútu je zabezpečenie dôkazného prostriedku (nie dôkazu). Účelom je dosiahnuť uloženie dôkazného prostriedku vo veciach práva duševného vlastníctva do úschovy súdu alebo iného vhodného uschovávateľa¹³, aby sa v neskoršom konaní navrhovateľ nedostal do stavu dôkaznej núdze. Listiny sa uložia v trezore súdu. Veci nehodiace sa na úschovu v trezore sa uložia u uschovávateľa, ktorým je fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa v rámci predmetu svojej činnosti zaoberá úschovou vecí¹⁴.

O zabezpečení dôkazného prostriedku vo veciach práva duševného vlastníctva môže súd rozhodnúť len na návrh. Návrh na zabezpečenie dôkazného prostriedku vo veciach práva duševného vlastníctva môže podať ten, koho práva duševného vlastníctva sú ohrozené alebo porušené¹⁵. Podmienkou pre vyhoviecie návrhu je skutočnosť, že navrhovateľ musí osvedčiť ohrozenie alebo porušenie práva duševného vlastníctva a obavu, že dôkazný prostriedok neskôr nebude možné vykonať vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami¹⁶. V návrhu je potrebné identifikovať tovar, materiál, nástroje alebo dokumentáciu, ktorá súvisí s tovarom, ktorým dochádza k ohrozovaniu alebo porušovaniu práv duševného vlastníctva. V návrhu je ďalej potrebné uviesť osobu, ktorá má dôkazný prostriedok, ktorý sa má zabezpečiť. V konaní vo veciach priemyselného vlastníctva a v autorskoprávnych veciach je daná kauzálna príslušnosť súdu (ustanovenie § 25 a § 26 CSP). O zabezpečení dôkazného prostriedku vo veciach práva duševného vlastníctva rozhoduje súd uznesením¹⁷. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie¹⁸.

Uznesením o zabezpečení dôkazného prostriedku vo veciach práva duševného vlastníctva môže súd zabezpečiť:

- tovar alebo vzorku tovaru, ktorým dochádza k ohrozovaniu alebo porušovaniu práva duševného vlastníctva (napr. CD, DVD alebo iné nosiče, na ktorých sú nelegálne kópie hudby, filmov, softvéru),

¹³ M. Števček, S. Ficová, J. Baricová, S. Mesiarkinová, J. Bajánková, M. Tomašovič a kol., *Civilný sporový poriadok...*, s. 1165 a nasl.

¹⁴ J. Mazák, *Zabezpečovacie prostriedky...*, s. 284 a nasl.

¹⁵ E. Horváth, A. Andrášiová, *Civilný sporový poriadok...*, s. 685 a nasl.

¹⁶ M. Števček, S. Ficová, J. Baricová, S. Mesiarkinová, J. Bajánková, M. Tomašovič a kol., *Civilný sporový poriadok...*, s. 1165 a nasl.

¹⁷ M. Števček a kol., *Civilné právo...*, s. 312 a nasl.

¹⁸ S. Ficová, M. Števček a kol., *Občianske súdne konanie*, Praha 2010, s. 144.

- materiál alebo nástroje, ktoré sa použili na výrobu tovaru, ktorým dochádza k ohrozovaniu alebo porušovaniu práva duševného vlastníctva (napr. počítače, stroj na výrobu nelegálnych kópií), alebo
- dokumentáciu súvisiacu s tovarom, ktorým dochádza k ohrozovaniu alebo porušovaniu práva duševného vlastníctva (napr. používateľská príručka).

Uznesenie o zabezpečení dôkazného prostriedku

Civilný sporový poriadok nestanovuje konkrétnu lehotu, v ktorej má súd rozhodnúť o návrhu na zabezpečenie dôkazného prostriedku. Vzhľadom na to, že je dôvodná obava, že dôkazný prostriedok nebude možné v budúcnosti vykonať vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami, súd by mal rozhodnúť bez zbytočného odkladu¹⁹. Z hľadiska formy rozhodnutia súd rozhoduje uznesením²⁰. Uznesenie, ktorým súd nariadil zabezpečenie dôkazného prostriedku, možno považovať za rozhodnutie procesného charakteru, ktorým sa konanie ako také nekončí. Ide o rozhodnutie, ktoré nie je meritórne a keďže súdne konanie ním nekončí, ústavný súd v tejto súvislosti spravidla neposkytuje ochranu na základe ústavnej sťažnosti, keďže nápravu prípadných procesných nedostatkov je možné dosiahnuť v konaní vo veci samej pred všeobecným súdom²¹. Súd musí posúdiť, či dôkazné prostriedky, ktoré sa navrhujú zabezpečiť, môžu mať pravdepodobný význam pre predpokladané konanie²². Ak je zrejmé, že tieto dôkazné prostriedky nemôžu mať význam pre rozhodnutie o veci, ale navrhovateľ, ktorý navrhuje tieto dôkazné prostriedky zabezpečiť, sa tým snaží iba získať informácie prostredníctvom súdu o pohľadávkach žalovaného voči tretím osobám pre účel prípadného budúceho exekučného konania, takémuto návrhu na zabezpečenie dôkazného prostriedku nie je možné vyhovieť²³. V prípade, že navrhovateľ má obavu, že prípadnou dispozíciou vlastníka s nehnuteľnosťou, ktorú mal prenajatú a ktorú zhodnotil stavebnými úpravami, by mu bolo znemožnené dokazovanie k zisteniu rozsahu týchto úprav (napr. ďalším zásahom do stavebného stavu zo strany vlastníkov) v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vlastník nehnuteľnosti získal zvýšením hodnoty nehnuteľnosti, ochranu v tomto prípade poskytuje právny inštitút zabezpečenia dôkazného prostriedku, ktorým môže byť i znalecký posudok z odboru stavebníctva²⁴.

¹⁹ J. Mazák, *Základy...*, s. 150 a nasl.

²⁰ J. Ryba, *Zajištění důkazu před zahájením občanského soudního řízení*, Právo a zákonnost 1991, s. 214.

²¹ III. ÚS 15/2019.

²² J. Hrdlička, *Zajišťovací prostředky v civilním procesu*, Acta Universitatis Carolinae – Iuridica 1974, č. 4, s. 30.

²³ R (ČR) 17/1995.

²⁴ R 11/2011.

Vzhľadom na to, že v súvislosti so zabezpečením dôkazného prostriedku môže vzniknúť škoda alebo iná ujma, súd môže uložiť navrhovateľovi povinnosť zložiť zábezpeku. Súd nie je povinný v každom prípade určiť povinnosť zložiť zábezpeku. Závisí od úvahy súdu, ktorý pri tom musí vziať na zreteľ účelnosť zabezpečenia a povahu a okolnosti sporu. Táto zábezpeka bude slúžiť na zabezpečenie náhrady škody alebo inej ujmy, ktorá vznikla zabezpečením dôkazného prostriedku osobe, ktorej súd uložil povinnosť vydať dôkazný prostriedok. Škoda môže vzniknúť napríklad vtedy, ak zabezpečenie dôkazného prostriedku sa bude vzťahovať na stroje, ktoré sú využívané v rámci podnikateľskej činnosti. Výška a lehota na zloženie zábezpeky nie je Civilným sporovým poriadkom stanovená. Súd rozhodne o výške a lehote na zloženie zábezpeky podľa svojej úvahy a musí pri tom zohľadniť okolnosti konkrétneho prípadu. Súd musí vziať na zreteľ najmä spôsob zabezpečenia, povahu a rozsah zabezpečenia dôkazného prostriedku. Ak návrh na zabezpečenie dôkazného prostriedku podáva viac navrhovateľov, sú povinní zložiť zábezpeku solidárne (spoločne a nerozdielne)²⁵. O povinnosti navrhovateľa zložiť zábezpeku rozhoduje súd aj bez návrhu. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie. Proti uzneseniu môže podať odvolanie navrhovateľ (ak považuje uloženie zábezpeky za neprimerane vysokú vo vzťahu k možnej škode alebo ujme), ako aj osoba, ktorá dôkazným prostriedkom disponuje (ak považuje uloženie zábezpeky za neprimerane nízku vo vzťahu k možnej škode alebo ujme). Ak odvolací súd rozhodne o zvýšení zábezpeky a navrhovateľ ju v stanovenej lehote nedoplatí, ide o dôvod na zrušenie uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku.

So zabezpečením dôkazného prostriedku môžu byť spojené aj trovy²⁶ (napr. náklady na zloženie dôkazného prostriedku u iného vhodného uschovávateľa ako je súd). Vzhľadom na to súd uloží navrhovateľovi, aby zložil primeraný preddavok na trovy zabezpečenia dôkazného prostriedku²⁷. Súd určí výšku preddavku a lehotu na jeho zloženie. Pri určení výšky preddavku musí súd zohľadniť predpokladané náklady, ktoré budú spojené so zabezpečením dôkazného prostriedku. Odvolanie proti uzneseniu, ktorým súd uložil navrhovateľovi povinnosť zložiť primeraný preddavok na trovy zabezpečenia dôkazného prostriedku, nie je prípustné. Ak o povinnosti zložiť preddavok rozhodne vyšší súdny úradník, je proti tomuto uzneseniu prípustná sťažnosť.

Ak navrhovateľ v stanovenej lehote nesplní povinnosť uloženú uznesením súdu zložiť zábezpeku na náhradu škody alebo inej ujmy, ktorá vznikla zabezpečením dôkazného prostriedku, alebo primeraný preddavok na trovy zabezpečenia dôkazného prostriedku, súd nemôže vydať uznesenie o zabezpečení dôkazného

²⁵ M. Števček, S. Ficová, J. Baricová, S. Mesiarkinová, J. Bajánková, M. Tomašovič a kol., *Civilný sporový poriadok...*, s. 1165 a nasl.

²⁶ J. Hrdlička, *Zajišťovací prostriedky...*, s. 30.

²⁷ A. Winterová a kol., *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*, Praha 2005, s. 144.

prostriedku, ale konanie o návrhu na zabezpečenie dôkazného prostriedku uznesením zastaví. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie. Zmeškanie lehoty na zloženie zábezpeky a lehoty na zloženie preddavku nie je možné odpustiť.

Na zabezpečenie dôkazu sa primerane použijú ustanovenia o dokazovaní²⁸. Zabezpečenie dôkazu súd uskutoční vykonaním dôkazného prostriedku spôsobom predpísaným zákonom pre dôkazný prostriedok, o ktorý ide²⁹ (napr. vykoná sa výsluch svedka). Zabezpečenie dôkazného prostriedku sa uskutoční tak, že súd v uznesení o zabezpečení dôkazného prostriedku uloží strane, aby vydala dôkazný prostriedok do úschovy súdu alebo iného uschovávateľa, v opačnom prípade jej bude dôkazný prostriedok odobratý. K odobratiu dôkazného prostriedku dôjde podľa Exekučného poriadku. Zároveň súd uloží navrhovateľovi, aby v lehote stanovenej súdom podal žalobu. Dĺžka lehoty závisí od rozhodnutia súdu. Nesplnenie povinnosti navrhovateľa podať žalobu v súdom stanovenej lehote predstavuje dôvod na zrušenie uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku³⁰. Ak súd zistí, že nie sú zákonom stanovené podmienky pre zabezpečenie dôkazného prostriedku, návrh na zabezpečenie dôkazného prostriedku zamietne³¹. Proti tomuto rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie.

Aby nedošlo k zmareniu účelu zabezpečenia a aj z dôvodu naliehavosti poskytnutia súdnej ochrany, uznesenie o zabezpečení dôkazného prostriedku súd vydá aj bez výsluchu strán a bez nariadenia pojednávania³². Nejde o porušenie zásady kontradiktórnosti konania³³. Aby strana, ktorá disponuje dôkazným prostriedkom, nezmarila účel zabezpečenia, uznesenie o zabezpečení dôkazného prostriedku a uznesenie o povinnosti zložiť preddavok na zábezpeku na náhradu škody alebo inej ujmy, sa tejto strane doručuje až pri uskutočnení zabezpečenia dôkazného prostriedku.

Civilný sporový poriadok stanovuje niekoľko dôvodov pre zrušenie uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku. Rozlišujeme obligatórne a fakultatívne zrušenie uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku³⁴.

Súd aj bez návrhu zruší uznesenie o zabezpečení dôkazného prostriedku (obligatórne zrušenie), ak

- navrhovateľ nepodal žalobu v lehote určenej súdom,
- v konaní vo veci samej bol vykonaný dôkaz zabezpečeného dôkazného prostriedku,

²⁸ J. Mazák, *Zabezpečovacie prostriedky...*, s. 284 a nasl.

²⁹ J. Ryba, *Zajištění důkazu...*, s. 214.

³⁰ M. Števec, S. Ficová, J. Baricová, S. Mesiarkinová, J. Bajánková, M. Tomašovič a kol., *Civilný sporový poriadok...*, s. 1165 a nasl.

³¹ J. Hrdlička, *Zajišťovací prostředky...*, s. 30.

³² J. Mazák, *Základy...*, s. 150 a nasl.

³³ III. ÚS 15/2019.

³⁴ J. Ryba, *Zajištění důkazu...*, s. 214.

- konanie vo veci samej bolo právoplatne skončené bez toho, aby bol v ňom vykonaný dôkaz zabezpečeného dôkazného prostriedku (konanie môže skončiť vyhovením žalobe, zamietnutím žaloby, odmietnutím žaloby, zastavením konania),
- odpadnú dôvody, pre ktoré bolo zabezpečenie dôkazného prostriedku zabezpečené (napr. už nebudú ohrozované alebo porušované práva navrhovateľa), alebo
- navrhovateľ nezložil zvýšenú zábezpeku na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej zabezpečením dôkazného prostriedku, ak o jej zvýšení rozhodol súd na návrh strany, ktorá disponuje dôkazným prostriedkom³⁵.

Súd môže zrušiť uznesenie o zabezpečení dôkazného prostriedku (fakultatívne zrušenie), ak

- o to požiada strana, ktorej zabezpečením dôkazného prostriedku môže preukázateľne vzniknúť škoda alebo iná ujma³⁶ (v praxi pôjde o prípady, keď strane, ktorej bola uložená povinnosť vydať dôkazný prostriedok, hrozí vážny nenapraviteľný následok, ktorý nemôže byť vykrytý zloženou zábezpekou),
- strana, ktorej bola uložená povinnosť vydať dôkazný prostriedok navrhne, že zloží kontrazábezpeku do úschovy súdu alebo iného vhodného uschovávateľa³⁷ (kontrazábezpeka je kaucia zložená stranou, ktorej bola uložená povinnosť vydať dôkazný prostriedok, na náhradu škody alebo inej ujmy, ktorá by mohla vzniknúť navrhovateľovi zrušením uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku; jej výšku a lehotu na zloženie určí súd so zreteľom na povahu a okolnosti sporu, najmä podľa výšky škody alebo inej ujmy hroziacej navrhovateľovi), alebo
- je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné (ak podľa úvahy súdu vzhľadom na rozsah vykonaného dokazovania už zabezpečenie dôkazného prostriedku nie je potrebné a doteraz vykonané dôkazy sú už postačujúce pre rozhodnutie súdu vo veci samej).

Zrušenie uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku má za následok, že po právoplatnosti tohto uznesenia sa zabezpečený dôkazný prostriedok vráti tomu, kto ho vydal alebo komu bol odobratý.

Zodpovednosť za škodu a inú ujmu

Vzhľadom na to, že uznesenie o zabezpečení dôkazného prostriedku sa vydáva bez výsluchu strán a ide o urgentný spôsob poskytnutia súdnej ochrany, v dôsledku zabezpečenia dôkazného prostriedku môže vzniknúť škoda alebo iná

³⁵ E. Horváth, A. Andrášiová, *Civilný sporový poriadok...*, s. 685 a nasl.

³⁶ M. Števček, S. Ficová a kol., *Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár*, Praha 2012, s. 239 a nasl.

³⁷ M. Števček, S. Ficová, J. Baricová, S. Mesiarkinová, J. Bajánková, M. Tomašovič a kol., *Civilný sporový poriadok...*, s. 1165 a nasl.

ujma³⁸. Civilný sporový poriadok v tejto súvislosti formuluje objektívnu zodpovednosť navrhovateľa za túto škodu alebo inú ujmu³⁹. Táto zodpovednosť nie je absolútna. Navrhovateľ má možnosť liberácie. Navrhovateľ sa zbaví zodpovednosti, ak by ku škode alebo inej ujme došlo aj inak. Navrhovateľ zodpovedá bez ohľadu na zavinenie.

Právo na náhradu škody alebo inej ujmy možno uplatniť žalobou proti navrhovateľovi zabezpečenia dôkazného prostriedku⁴⁰. Aktívne procesne legitimovanou osobou na podanie tejto žaloby nie je iba strana sporu. Žalobu môže podať ten, komu v dôsledku uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku vznikla škoda alebo iná ujma⁴¹. Pre uplatnenie tohto práva zákon stanovuje lehotu, ktorá má prekluzívny charakter a ktorej zmeškanie nemôže súd odpustiť. Márne uplynutie lehoty má za následok zánik práva na náhradu škody alebo inej ujmy, ktorá vznikla zabezpečením dôkazného prostriedku. Žalobu je potrebné podať v trojmesačnej lehote. Lehota začína plynúť od

- zrušenia uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku z dôvodu, že navrhovateľ nepodal žalobu vo veci samej (od právoplatnosti tohto uznesenia),
- právoplatnosti rozhodnutia o zamietnutí návrhu na zabezpečenie dôkazného prostriedku,
- právoplatnosti rozhodnutia o zastavení konania o návrhu na zabezpečenie dôkazného prostriedku (navrhovateľ nezložil v súdom určenej lehote primeraný preddavok na trovy zabezpečenia dôkazného prostriedku),
- právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Ak je právoplatne rozhodnuté o náhrade škody alebo inej ujmy, táto sa uspokojí zo zábezpeky, ktorá bola zložená navrhovateľom zabezpečenia dôkazného prostriedku⁴². V prípade ak je poškodených viac osôb a zábezpeka nepostačuje na uspokojenie všetkých poškodených, súd bude postupovať podľa zásady proporcionality. Súd rozdelí zábezpeku medzi poškodených pomerne. Ak zložená zábezpeka nepostačuje na plné uspokojenie právoplatne priznanej náhrady škody alebo inej ujmy, povinnosť navrhovateľa nahradiť škodu alebo inú ujmu tým nie je dotknutá. V prevyšujúcej časti povinnosť navrhovateľa na náhradu právoplatne priznanej škody alebo inej ujmy nezaniká, ale navrhovateľ je povinný ju nahradiť. Ak to navrhovateľ dobrovoľne nesplní, je možné domáhať sa splnenia tejto povinnosti v exekučnom konaní proti navrhovateľovi zabezpečenia dôkazného prostriedku. Ak bola zložená zábezpeka vo vyššej sume, ako je právoplatne priznaná náhrada škody alebo inej ujmy, zložená zábezpeka sa v prevyšujúcej časti vráti navrhovateľovi zabezpečenia dôkazného prostriedku⁴³.

³⁸ J. Mazák, *Zabezpečovacie prostriedky...*, s. 284 a nasl.

³⁹ J. Ryba, *Zajištění důkazu...*, s. 214.

⁴⁰ E. Horváth, A. Andrášiová, *Civilný sporový poriadok...*, s. 685 a nasl.

⁴¹ M. Števíček, S. Ficová, J. Baricová, S. Mesiarkinová, J. Bajánková, M. Tomašovič a kol., *Civilný sporový poriadok...*, s. 1165 a nasl.

⁴² M. Števíček, S. Ficová a kol., *Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár*, s. 239 a nasl.

⁴³ E. Horváth, A. Andrášiová, *Civilný sporový poriadok...*, s. 685 a nasl.

Súd je povinný vrátiť navrhovateľovi zabezpečenia dôkazného prostriedku zloženú zábezpeku, ak

- v trojmesačnej prekluzívnej lehote nebola podaná žaloba na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej zabezpečením dôkazného prostriedku alebo
- bola táto žaloba podaná, ale je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné (ak podľa úvahy súdu vzhľadom na rozsah vykonaného dokazovania v spore o náhradu škody alebo inej ujmy už zábezpeka nie je potrebná).

Škoda alebo iná ujma súvisiaca s konaním o zabezpečení dôkazného prostriedku môže vzniknúť nielen tomu, komu súd uložil povinnosť vydať dôkazný prostriedok, ale aj navrhovateľovi zabezpečenia dôkazného prostriedku⁴⁴. Navrhovateľovi môže vzniknúť škoda alebo iná ujma v dôsledku zrušenia uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku⁴⁵. V súlade s ustanovením § 350 ods. 2 písm. b) CSP súd môže zrušiť uznesenie o zabezpečení dôkazného prostriedku, ak strana, ktorej súd ukladá povinnosť vydať do úschovy dôkazný prostriedok navrhne, že zloží do úschovy súdu alebo iného vhodného uschovávateľa zábezpeku na náhradu škody alebo inej ujmy, ktorá by mohla vzniknúť navrhovateľovi zrušením uznesenia o zabezpečení dôkazného prostriedku (tzv. kontrazábezpeka). Ak v dôsledku tohto návrhu súd zruší uznesenie o zabezpečení dôkazného prostriedku, náhrada škody alebo inej ujmy právoplatne priznaná navrhovateľovi sa uspokojí zo zloženej kontrazábezpeky. Ak náhrada škody alebo inej ujmy právoplatne priznaná navrhovateľovi prevyšuje zloženú kontrazábezpeku, povinnosť nahradiť škodu alebo inú ujmu v prevyšujúcej výške nezaniká. Navrhovateľ zabezpečenia dôkazného prostriedku sa môže domôcť svojho nároku v exekučnom konaní, pokiaľ táto povinnosť nebola dobrovoľne splnená. Ak zložená kontrazábezpeka prevyšuje právoplatne priznanú náhradu škody alebo inej ujmy, v prevyšujúcej časti ju súd vráti tomu, kto ju zložil.

Záver

Zabezpečenie dôkazu a zabezpečenie dôkazného prostriedku predstavuje významný zabezpečovací inštitút civilného procesného práva vo veciach patriacich do právomoci civilného súdu. Súd pri rozhodovaní o zabezpečení dôkazu alebo dôkazného prostriedku musí brať do úvahy najmä to, či dôkaz alebo dôkazný prostriedok sú relevantné pre dané súdne konanie a dôvody pre zabezpečenie musia byť objektívneho charakteru. Význam tohto inštitútu spočíva nielen v plnení zabezpečovacej funkcie, ale aj funkcie preventívnej, ktorá sa prejavuje v tom, že sa má predísť stavu, aby sa strana sporu dostala do stavu dôkaznej núdze v dôsledku toho, že neskôr nebude možné vykonať dôkaz vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami.

⁴⁴ J. Ryba, *Zajištění důkazu...*, s. 214.

⁴⁵ M. Števček, S. Ficová, J. Baricová, S. Mesiarkinová, J. Bajánková, M. Tomašovič a kol., *Civilný sporový poriadok...*, s. 1165 a nasl.

Bibliografia

- Bajcura A. a kol., *Občianske procesné právo*, Bratislava 1995.
- Bureš J., Drápal J., Krčmář Z. a kol., *Občanský soudní řád. Komentář*. I. díl, Praha 2006.
- Ficová S., Števček M. a kol., *Občianske súdne konanie*, Praha 2010.
- Horváth E., Andrášiová A., *Civilný sporový poriadok. Komentár*, Bratislava 2015.
- Hrdlička J., *Zajišťovací prostředky v civilním procesu*, Acta Universitatis Carolinae – Iuridica 1974, č. 4.
- Kindl M., Šíma A., David O., *Občanské právo procesní*, Plzeň 2005.
- Mazák J., *Zabezpečovacie prostriedky v civilnom procese*, Bratislava 1997.
- Mazák J., *Základy občianskeho procesného práva*, Bratislava 2004.
- Ryba J., *Zajištění důkazu před zahájením občanského soudního řízení*, Právo a zákonnost 1991.
- Števček M. a kol., *Civilné právo procesné*, Bratislava 2010.
- Števček M., Ficová S. a kol., *Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár*, Praha 2012.
- Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok. Komentár*, Praha 2016.
- Winterová A. a kol., *Civilní právo procesní*, Praha 2011.
- Winterová A. a kol., *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*, Praha 2005.

Streszczenie

Autor v článku nazvanom *Zabezpečenie dôkazov a dôkazných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku* analyzuje problematiku tohto inštitútu v súdnom konaní vo veciach patriacich do právomoci civilného súdu. Cieľom tohto príspevku je podrobne sa zaoberať účelom a predpokladmi, ktoré musia byť splnené pre rozhodnutie súdu o tomto zabezpečovacom prostriedku. V príspevku je osobitná pozornosť venovaná zabezpečeniu dôkazných prostriedkov vo veciach práva duševného vlastníctva.

Kľúčové slová: zabezpečenie dôkazu, civilné právo procesné, právny poriadok Slovenskej republiky

EVIDENCE SAFEGUARDING UNDER THE CIVIL LITIGATION CODE

Summary

In the article entitled *Evidence safeguarding under the Civil Litigation Code*, the author analyzes the issue of this institute in court proceedings in matters falling within the jurisdiction of a civil court. The aim of this article is to deal in detail with the purpose and assumptions that has to be met for a court decision on this safeguard. The article pays special attention to the safeguarding of evidence in matters of intellectual property law.

Keywords: evidence safeguarding, civil procedural law, legal order of the Slovak republic